

Reisgids COSTA RICA

Christopher P. Baker

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 13

Het huidige Costa Rica 14 Eten en drinken 22 Geschiedenis 24
Land en landschap 34 Het milieu 40 De weelderige natuur 42 Kunst 52

San José 55

Wandeling door de wijken Otoyá en Amón 64

De Centrale Hooglanden 67

De wereld van de vlinders 74 Grano de Oro 80 Autorit door de Orosí-vallei 86 Autorit door de bergen 94

Guanacaste 99

Autorit over de Carretera Interamericana 104 Vulkanen 118
Wandeling naar de Rincón-top 124

Het schiereiland Nicoya 129

Mangrovebos 134 Zeeschildpadden 142 Van Sámara naar Malpaís 148

Het Centraal Pacifisch Gebied 153

Sportvissen 164

Zona Sur 171

Autorit over het Península de Osa 176 De laaglandregenwouden 179
De unieke lodges van Costa Rica 186

Het Centrale Zuiden 189

Wandeling in de wolken 194 Wildwatervaren 198
Autorit door de Valle de Coto Brus 202

De Noordelijke Laaglanden 205

Slangen 209

De Caribische kuststreek 217

Boottocht over het Canal de Tortuguero 224

Reiswijzer 233

Hotels en restaurants 240 Winkelen 257 Uitgaan en activiteiten 260
Register 266 Fotoverantwoording 270

De reis indelen

Het door Moeder Natuur rijkelijk bedeelde Costa Rica – de wereldleider in ecotoerisme – betovert u met zijn landschappelijk schoon en tropische fauna. Wildernislodges in het hele land dompelen u onder in de dieren- en vogelwereld, en brengen u tot vlak bij apen, jaguars, zeeschildpadden en tientallen vogelsoorten.

De diversiteit van gebieden is ook verbluffend. U kunt 's morgens een laaglandbos verkennen of snorkelen bij een koraalrif en 's middags het in mist gehulde nevelwoud in duiken of naar de rand van een stomende vulkaan wandelen. Actieve reizigers zijn lyrisch over de duizelingwekkende keuze die dit kleine land biedt. Sportvissen. Mountainbiken. Zelfs golfen! Er is zoveel mogelijk.

Precolumbiaans aardewerk.

ALS U MAAR ÉÉN WEEK HEBT

U kunt uw reis zo indelen dat u de crème de la crème te zien krijgt. Een reis van één week zou moeten beginnen in San José, de hoofdstad waar huurauto's, bussen en vliegtuigen ruim beschikbaar zijn. Hoewel het niet de koloniale gebouwen heeft van veel andere Midden-Amerikaanse steden, is het Teatro Nacional een neoklassiek juweeltje en zijn verschillende uitstekende musea gewijd aan precolumbiaanse culturen. De belangrijkste bezienswaardigheden van de stad zijn in één dag te zien.

San José is een prima uitvalsbasis om de omliggende Centrale Hooglanden te bekijken. Een absolute must is Volcán Poás, iets meer dan een uur rijden ten noordwesten van San José, waar u helemaal naar de top kunt rijden en neer kunt kijken in de diepte. Als u er toch bent, bezoek dan de watervaltuinen van Catarata La Paz, 8 km verder naar het oosten, met uitmuntende tentoonstellingen over vlinders, kolibries, slangen en kikkers en stevige wandelingen naar de watervallen. De rit van San José naar Poás voert u tussen koffieplantages door. Stop onderweg bij Café Britt voor een leuke rondleiding die u veel informatie geeft over de koffieteelt.

TOERISTENINFORMATIE

De allerlaatste informatie over aanbevolen hotels, reisorganisaties, bezienswaardigheden voor ecotoeristen en indrukwekkende rondreizen vindt u op de officiële toeristensite van de Costa Ricaanse overheid: visitcostarica.com. Een andere uitstekende informatiebron is het Engelstalige weekblad *The Tico Times*, dat online verschijnt op ticotimes.net. Het geeft een overzicht van alle belangrijke gebeurtenissen en evenementen in Costa Rica, maar ook informatie over bestemmingen, kunstmarkten en andere culturele evenementen, en lokale restaurants.

GELDZAKEN

De nationale munt is de *colón*, maar Amerikaanse dollars worden ook door veel winkels, restaurants en reisorganisaties geaccepteerd. Probeer zoveel mogelijk biljetten van 1 dollar te bemachtigen om als fooi te geven, souvenirs te kopen bij kraampjes op straat en kleine boodschappen te betalen, want wisselgeld is vaak een probleem. De wisselkoers van de *colón* is erg wispelturig; controleer voor uw vertrek de koers, maar houd rekening met fluctuatie. Als gevolg van fraude zijn reischekes moeilijk te verzilveren. Creditcards worden geaccepteerd.

Toegangsprijzen

Verklaring van de eurotekens die in dit boek bij de attracties staan vermeld:

€ = minder dan € 10

€€ = € 10-15

€€€ = € 15-20

€€€€ = € 20-25

€€€€€ = meer dan € 25

Vervolgens kunt u denken aan een tweedaagse tocht door de streek Monteverde – zo'n 160 km ten westen van Poás via een bochtige weg vol hobbels en kuilen – waar heel veel te doen is. Begin met een wandeling door het wereldberoemde Monteverde Cloud Forest Biological Reserve, een walhalla voor vogelaars die de schitterende quetzal te zien willen krijgen. Tijdens uw verkenningstocht door de boomtoppen met de Sky Tram, waarbij u in een tuigje aan een kabel hangt, suist de adrenaline door uw aderen. Ook de vele uitstekende restaurants in dit gebied zijn het proberen waard, net als de opmerkelijke natuurtentoonstellingen. Bat Jungle bijvoorbeeld, de Serpentario Monteverde en de Jewels of the Rain Forest Bio-Art Exhibition, waar u duizenden kleurrijke spinnen en insecten kunt bekijken.

Rijd ter afsluiting van uw avontuurlijke week naar Volcán Arenal – de meest actieve vulkaan van Costa Rica – een drie uur durende rondrit vanuit Monteverde om de Laguna de Arenal heen. Als er wolken voor de vulkaan hangen, kunt u aan de voet ervan altijd nog prachtige wandelpaden volgen, paardrijden of zelfs een helikoptertocht maken – om daarna bij te komen in de hete bronnen.

Wilt u naar het strand? Laat dan Arenal links liggen en rijd van Monteverde naar de kust, waar u kunt kiezen uit verschillende prachtige oceaanstreken – zoals Jacó en het Parque Nacional Manuel Antonio (respectievelijk zo'n drie en vier uur rijden ten zuidoosten van Monteverde).

NIET MISSEN:

- Een autorit naar de Volcán Irazú 90
- Raften op de Río Pacuare 98
- Wandelen in het nevelwoud bij Monteverde 108
- Vogels kijken in Parque Nacional Palo Verde 112
- Neem de Sky Tram bij Arenal 115
- Baden in de warmwaterbronnen bij Tabacón 116
- Lederschildpadden eieren zien leggen op Playa Grande 141
- Een krokodillensafari op de Río Tárcoles 157
- Luieren in een luxueuze wildernis-lodge 186-187
- Boottocht bij Tortuguero 224

Traditionele ossenkarren zijn inmiddels een zeldzame verschijning in Costa Rica.

ALS U MEER TIJD HEBT

Costa Rica is vooral zo populair door zijn rijke fauna. Apen, leguanen en een regenboog aan kleurrijke vogels vindt u overal en tientallen nationale parken en particuliere reservaten bieden u de unieke kans om een hele ark van Noach aan diersoorten te bekijken. Zo bieden Corcovado (op het schiereiland Osa ten zuidoosten van de hoofdstad, negen uur rijden of

een stukje vliegen) en Tortuguero (240 km ten noordoosten van San José aan de Caribische kust) u een echte wilderniservaring en de kans om Costa Rica's ongelooflijke natuurlijke diversiteit te beleven, terwijl u op stranden langs de hele Caribische en Pacificse kust zeeschildpadden kunt zien nestelen of hun eieren kunt zien uitkomen.

Costa Rica biedt ook talloze mogelijkheden om vogels te kijken. Tot nu toe zijn er 850 vogelsoorten waargenomen. Vogelaars gaan naar Monteverde om quetzals te zien, naar het Refugio Nacional Caño Negro (zo'n 80 km ten noorden van Arenal) voor de duizenden watervogels en naar het Parque Nacional Carara (drie uur rijden ten westen van San José) om de zeldzame rode ara te zien.

Om de meer afgelegen gebieden te verkennen, kunt u de oceaankust van het schiereiland Nicoya, in het westen van het land, bezichtigen per '4WD' (fourwheel-drive, als u het leuk vindt om rivieren over te steken). De afgelegen delen van de Noordelijke Laaglanden en het schiereiland Osa, voorbij Corcovado, zijn nu ook toegankelijk gemaakt, zodat u ongerepte gebieden kunt

EEN AUTO HUREN

Met een gehuurde auto kunt u op een geweldige manier Costa Rica verkennen, maar wees gewaarschuwd. In het hele land zijn de wegen slecht. Lokale bewoners rijden soms roekeloos. Loslopend vee, voetgangers op de weg en kuilen zijn bijkomende risico's.

Voorkom diefstal en laat niets in de auto liggen. Betaal een boete alleen via het verhuurbedrijf. U moet zich verzekeren, omdat de meeste verhuurbedrijven weigeren een buitenlandse verzekering te erkennen. Rijd niet te hard en let goed op; dan kan er weinig misgaan.

Het huidige Costa Rica

Wie aan Costa Rica denkt, ziet een kleurrijk tropisch paradijs voor zich met tussen de smaragdgroene begroeiing talrijke exotische dieren, zoals rode ara's, felblauwe vlinders als schotels zo groot, en niet te vergeten de mythische vogel met zijn zinderend groene kleur, de quetzal.

Ook roept Costa Rica beelden op van uitgestrekte regenwouden, ruige bergen, vuurspuwende vulkanen en verlaten stranden met onmiddellijk daarachter de geheimzinnige jungle. Al deze beelden blijken te kloppen en zijn ook eenvoudig te ontdekken omdat het land nauwelijks groter is dan Zwitserland. Heel Costa Rica is dan ook binnen een paar

dagen te verkennen. Wie het wat kalmer aan doet, leert de geheimen van de wildernis kennen. Het landschap is opvallend gevarieerd en verandert vaak als bij toverslag.

De Centrale Hooglanden zijn omringd met bergen waarvan de hellingen bedekt zijn met groene koffieplanten. Guanacaste is het land van de cowboys, terwijl het schiereiland

Zonsondergang aan zee nabij het Parque Nacional Manuel Antonio.

Nicoya de reiziger lokt met idyllische stranden waar schildpadden hun eieren leggen. De cultuur in het Caribische deel is geworteld in het Jamaicaanse erfgoed. De ruige oceaan-kust is een paradijs voor surfers. De lagunes van de Noordelijke Laaglanden zitten vol vis, vooral tarpon, en het afgelegen Talamanca-gebergte is een maagdelijk stuk natuur, waar jaguars nog vrij rondlopen.

Bijna overal zitten wilde dieren: in Costa Rica komt 5 procent van alle bekende diersoorten ter wereld voor. Zo zijn er meer vlindersoorten dan in heel Afrika. Deze dierenwereld is goed te verkennen. Ruim 28 procent van het land is beschermd natuurgebied en de toerist kan zonder veel inspanning van de natuur genieten. Het land kent talloze

serpentariums, vlinderfarms en wandelroutes onder het bladerdak van het regenwoud. Een leven lang zou je er rond kunnen lopen en van de ene verbazing in de andere vallen over de exotische flora en fauna.

Costa Ricanen zijn trots op een eigen iden-

Costa Ricanen zijn trots op een eigen identiteit die te danken is aan de relatieve welvaart en stabiliteit van het land.

titeit die te danken is aan de relatieve welvaart en stabiliteit van het land. In tegenstelling tot de buurlanden vind je in Costa Rica – het meest homogene land in Midden-Amerika – nauwelijks sporen van de oorspronkelijke inheemse cultuur. De bezoeker zal er geen Teotihuacans, Tuxmels of Tikals aantreffen, hoewel Costa Rica dankzij de opgraving van het Monumento Nacional Guayabo ook op archeologisch gebied nog iets te bieden heeft. Voor een hoofdstad is San José vrij klein, maar het beroemt zich op een paar musea, waaronder schitterende goud- en jademusea. De laatste jaren is de stad enorm opgeknapt en het bruisende nachtleven zal zelfs de meest verwende kosmopoliet verrassen.

Costa Rica heeft zich ontwikkeld tot een populaire bestemming die een breed scala aan activiteiten biedt, variërend van sportvissen tot wildwatervaren. Bovendien wordt het land erkend als een van de meest toonaangevende bestemmingen ter wereld voor ecotoeristen. Sterker nog: dankzij de uitstekende manier waarop Costa Rica de twaalf verschillende ecologische gebieden in het land beheert, heeft het (mede) een belangrijke invulling gegeven aan de ontwikkeling van het ecotoerisme. Vandaag de dag lokken ruim 160 nationale parken, wildreservaten en andere beschermde gebieden de natuurliefhebber die de nodige tropische bijzonderheden op zijn verlanglijstje heeft staan. Een vogeltocht in de Centrale Hooglanden,

Eten en drinken

Costa Rica heeft een zeer verfijnde keuken, die vooral in San José goed tot zijn recht komt, waar internationale culinaire invloeden duidelijk merkbaar zijn. Behalve in de hoofdstad zijn de Ticos vooral liefhebbers van de eenvoudige, huiselijke boerenmaaltijden.

Arroz con pollo, een traditionele maaltijd met rijst en kip en een salade met bakbanaan.

Rijst en zwarte bonen – *gallo pinto* – vormen de basis van de volkskeuken of *comida típica*. Zelfs het ontbijt bestaat uit gallo pinto met roerei. Ook wordt gallo pinto opgediend met bakbananen (Costa Ricanen zijn dol op alles wat gebakken is) en een eenvoudige salade van tomaten en kool. Dit gerecht, een goedkope *casado*, wordt soms geserveerd met *sopa negra*, een bonensoep. Wat vlees betreft eten ze varkens en soms ook kip, vaak geroosterd op koffiehout (*a la leña*), wat een rokerige smaak oplevert. Veel restaurants serveren steaks (*lomito*). Het vlees is over het algemeen taai; een uitzondering vormt de *lomito encebollado*, steak gemarineerd in de plaatselijke Lanzasaus. Buiten de kuststreek komt weinig vis voor, maar u kunt wel overal garnalen en

kreeft krijgen. In San José staat vooral *corvina* (zeebaars) op het menu, meestal gebakken met knoflook (*ajo*). In kustplaatsen vindt u ook dorade, zwaardvis en snapper (*pargo*), bijna altijd opgediend met witte rijst. Maïs wordt gebruikt voor tortilla's en pannenkoeken (*chorreados*) en voor *tamales*, gevulde maïsboekjes die in maïsblad worden opgerold en gebakken. Jalapeños en andere hete specerijen worden weinig gebruikt. Te lang gekookte wortels en groene groenten worden wel geserveerd, terwijl andere groenten worden verwerkt in soepen en stoofschotels als *olla de carne*, een stoofschotel van vlees, aardappelen, maïs, yucca en pompoen. Zeer populair is de bakbanaan die bij bijna elk gerecht wordt geserveerd.

Karakteristiek voor de keuren van de Caribische kust zijn specerijen en kokosmelk. Nergens anders in Costa Rica treft u gezouten kabeljauw op het ontbijtmenu aan.

Overal in het land vindt u kraampjes langs de weg met tropische vruchten: mango, papaja, ananas en talloze minder bekende vruchten zoals de *carambela* (stervrucht), *marañon* (cashewvrucht) en *pejibayes* (een soort kleine kokosnoten). Ze worden ook verwerkt in *frescas*, fruit gemengd met ijs,

Drakenvrucht (pitaja)

INSIDER TIP De koffie in restaurants kan slap en waterig zijn. Echt verrukkelijke koffie proeft u tijdens boerderij- en plantagetochten die vanuit San José worden georganiseerd. De beste gaan naar biologische bedrijven.

— NORIE QUINTOS
redacteur *National Geographic Traveler*

water, of melk en suiker. Melk wordt gebruikt voor kazen, zoals de milde witte *queso blanco*, die vaak in desserts voorkomt. Na het nationale dessert *Tres leches*, een custardflan van drie lagen, kunt u het best een dikke, zoete espresso nemen. *Café con leche* bestaat voor 50 procent uit koffie en 50 procent warme melk.

Andere gerechten die u kunt proberen zijn:

Arregladas: vet bladerdeeg gevuld met rundvlees, kip of kaas.

Dulche de leche: gekookte siroop van melk en suiker.

Empanada: een soort appelflappen met bonen, vlees en aardappelen.

Palmito: het zachte hart van de peijbaya-palm, vooral gebruikt in salades.

Bocas – snacks zoals ceviche (pittig gemarineerde vis) en *chicharrones* (kaantjes) – worden meestal in bars geserveerd.

Costa Ricanen zijn bierdrinkers. De lokale brouwerijen (zoals Imperial en Bavaria) brouwen een soort die uitstekend bij het klimaat past. Wijn is niet populair; alleen in de chiquere restaurants

vindt u dure, geïmporteerde wijnen. Een echte arbeidersdrank is *guaro*, met een hoog alcoholpercentage.

Plaatselijke sterke drank kunt u het best vermijden, hoewel de koffielikeuren van pas komen als souvenir.

Empanadas gevuld met bonen en vlees.

Het milieu

De laatste jaren is de bevolking van Costa Rica sterk gegroeid. Bovendien hebben houtkap en grootschalige landbouw ervoor gezorgd dat in vierhonderd jaar meer dan 60 procent van Costa Rica's bosgebied is verdwenen. Desondanks is het land erin geslaagd om 28 procent van zijn grondgebied in de vorm van nationale parken en reservaten tot beschermd gebied te verklaren, wat uniek in de wereld is. In 2020 bestond 75 procent van Costa Rica uit natuurlijke bossen.

Een tiental officiële broedplaatsen verspreid over het hele land moeten ervoor zorgen dat de overlevingskans van babyschildpaddjes, zoals dit lederschildpaddje, toeneemt.

De parken en reservaten zijn verdeeld in elf Regional Conservation Areas (RCA's). Elk belangrijk ecosysteem is vertegenwoordigd, zodat de natuurminnende toerist optimaal aan zijn trekken komt.

VERWOESTING VAN DE BOSSEN

Voor de argeloze toerist ziet Costa Rica eruit als een eindeloos groen tapijt. In feite verdwijnen de bossen in rap tempo omdat hardhout veel geld oplevert. Op plaatsen waar gekapt

is, zorgt de regen voor erosie. De gevolgen van de houtkap zijn in het hele dierenrijk merkbaar: het voortbestaan van talloze soorten, zoals jaguars, tapirs en ara's, is in gevaar.

In de laagvlaktes werd tijdens de koloniale periode meer dan 95 procent van de droge bossen gekapt voor de veehouderij. In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw ging in de Noordelijke Laaglanden een groot deel van het regenwoud tegen de vlakte en het gebied veranderde in weiden voor slachtvee

bestemd voor de Amerikaanse markt. Nog steeds komt het voor dat stukken regenwoud worden platgebrand voor de aanleg van boomgaarden. Niettemin is de afgelopen tien jaar steeds minder bos gekapt en zijn er zelfs bomen geplant.

REDDEN WAT ER TE REDDEN VALT

Costa Rica doet alle mogelijke moeite om duurzaam hout te produceren. Het land is trots op zijn 30 nationale parken en meer dan 124 wild-, natuur- en zeerreservaten, samengebracht in elf RCA's. Het ecotoerisme bloeit en steeds meer particulier terrein wordt opengesteld voor publiek. Langzaam dringt onder de bevolking het besef door dat het bos niet alleen geld oplevert door het te kappen. Tientallen milieugroeperingen hebben plannen opgezet om de lokale bevolking meer te betrekken bij het behoud van de natuur. Internationale organisaties als Nature Conservancy, het Wereld Natuur Fonds en het Amerikaanse Agency for International Development financieren bosbeheerprojecten waarbij Costa Rica een deel van zijn schulden wordt kwijtgescholden in ruil voor de garantie dat een deel van de bossen behouden blijft. De afgelopen jaren zijn er tientallen privéreservaten gesticht om inheemse ecosystemen te regenereren die er eeuwen over doen om te herstellen. Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat in 2010 al weer 52,4 procent van het landoppervlak was bebost.

GEMENGDE GEVOELEN

Beschermen is een kwestie van balans. Sommige nationale parken hebben last van te veel bezoekers, en hotels dringen de parken steeds verder terug naar zee, zoals bij het Parque Manuel Antonio. De wetten zijn de laatste jaren aangescherpt, maar toezichhoudende instanties als de Dienst Nationale Parken en het Ministerie van Bosbouw hebben te kampen met gebrek aan geld, corruptie en slecht management. Bovendien werken gevestigde politieke belangen de milieubescherming nog steeds tegen en de illegale

houtkap en jacht gaan gewoon door, vaak met medeweten van personeel van de Dienst Nationale Parken (NPS) en het Ministerie van landbouw.

De aanleg van grootschalige luxeresorts in het droge noordwestelijke Nicoya, waar nieuwe golfbanen de ondergrondse water-vorraden leegzuigen, maken de situatie extra gecompliceerd. Vele jaren wist men deze grootschalige projecten tegen te houden, maar de regering Calderón (1990-1994) negeerde de ecologische principes die waren vastgelegd door voorgaande regeringen, wat de weg vrijmaakte voor moedwillige veronachtzaming van de milieuwetgeving.

In 2018 constateerde het VN-ontwikkelingsprogramma (UNDP) dat Costa intensief werkt aan de biodiversiteit en dat de bescherming van bossen evenals duurzame landbouw belangrijk thema's zijn.

TERUG IN COSTA RICA

Het komt niet vaak voor dat een uitgestorven diersoort levend wordt teruggevonden. In 2007 trof de Britse zoöloog Andrew Gray boven op een bemoste boomtak de kleine bruin-groene boomkikker aan, die al sinds de jaren 80 van de vorige eeuw, toen klimaatverandering en schimmel-infecties de amfibiepopulatie fataal werden, niet meer in het Monteverde Cloud Forest Reserve was gezien. Tijdens een nachtwandeling in het achterland van Monteverde hoorde Gray de kikker kwaken zonder de soort te herkennen. Hij klom de boom in en ontdekte tot zijn verbazing een eenzame *Isthmohyla rivularis*. Hij maakte diverse foto's en liet de kikker daarna weer los met de bedoeling later terug te keren om een broedprogramma op te zetten. Deze ontdekking heeft wetenschappers de hoop gegeven dat andere schijnbaar uitgestorven soorten ook hebben overleefd.

De weelderige natuur

Voor natuurliefhebbers, die in hun omschrijving van Costa Rica vaak spreken in hyperbolen, is Costa Rica een paradijs op aarde. Hoewel het land helemaal in de tropen ligt, tussen 8 en 11 graden noorderbreedte, telt het maar liefst twaalf verschillende ecologische zones, van mangrovebossen en droge wouden tot tropisch regenwoud en zelfs bergweiden, genaamd *páramo*, hoog in het onherbergzame Talamancagebergte.

Costa Rica zit vol verrassingen: droge woestijnachtig stukken land met cactussen in het noordwesten te midden van savannes waar zeboes grazen, overgaand in moerasgebieden waar krokodillen roerloos in de modder liggen te zonnen. Rond 5 procent van alle bekende diersoorten is in dit land te vinden, waaronder een tiende van alle bekende vogelsoorten. Deze unieke biodiversiteit heeft alles te maken met Costa Rica's ligging op de scheiding van twee continenten. Miljoenen jaren zijn diverse levensvormen over de smalle landengte getrokken en hebben zich aangepast aan diverse landschappen en klimaten. In dit klimaat van felle concurrentie hebben veel diersoorten zich op vindingrijke manieren ontwikkeld om te kunnen overleven. Geen wonder dat toeristen juist hierheen komen om dieren als jaguars, quetzals en drieteenluisaards in levenden lijve te zien.

Costa Rica is vooral rijk aan orchideeën; tot nu toe zijn er meer dan 1400 soorten geïdentificeerd.

EEN RIJKDOM AAN SOORTEN

In de tropen zijn de temperaturen relatief constant omdat de zon het hele jaar door recht boven de aarde staat. Een jaarlijkse neerslag van meer dan 250 cm zorgt voor

een constante, hoge luchtvochtigheid met als gevolg een weelderige plantengroei. In feite is Costa Rica één grote botanische tuin. Zo telt het land ongeveer achthonderd soorten varens, meer dan er in heel Noord-Amerika te vinden zijn. Het land is vooral rijk aan orchideeën: tot nu toe zijn meer dan 1400 soorten geïdentificeerd. Ze komen voor vanaf zeeniveau tot in de bergen bij Cerro Chirripó en hebben bloemen variërend van minder dan 1 mm doorsnee tot wel 50 cm. De meeste soorten staan in het regenwoud waar ze het hele jaar door vocht hebben. Ongeveer 90 procent van de orchideeën zijn epifyten (gastplanten) die gedijen op compost dat op rottende takken van bomen ligt. Ze halen vocht uit de lucht via luchtwortels. Vaak zie je hele kolonies epifyten op enorm dikke boomtakken. Andere epifyten zijn onder meer bromelia's met strak opgerolde bladeren die fungeren als kleine waterbekkens. Behalve water vangen ze ook bladeren waarmee ze zich voeden. Costa Rica telt ruim tweeduizend bromeliasoorten, sommige met een doorsnee van wel 1,2 m.

ECOLOGISCHE ZONES

In 1947 heeft de beroemde bioloog Leslie Holdridge (1907-1999) Costa Rica's landschappen ingedeeld in twaalf verschillende ecologische zones. Elke zone kent een geheel eigen combinatie van terrein, klimaat en levensvormen, waardoor een unieke habitat

De roodoogboomkikker is illustratief voor Costa Rica's schitterende fauna.

San José

De hoofdstad San José ligt in de Meseta Central, op een hoogte van 1150 m, en wordt omringd door bergen. De compacte stad met ongeveer 337.000 inwoners heeft een ideaal klimaat met dagtemperaturen die het hele jaar rond de 21°C schommelen.

Neerslag valt voornamelijk in de vorm van korte buien en sporadische wolkbreken van mei tot oktober. De stad ademt nog steeds een provinciale sfeer, ondanks de groeiende voorsteden waar inmiddels 1,2 miljoen mensen wonen, een kwart van de totale bevolking.

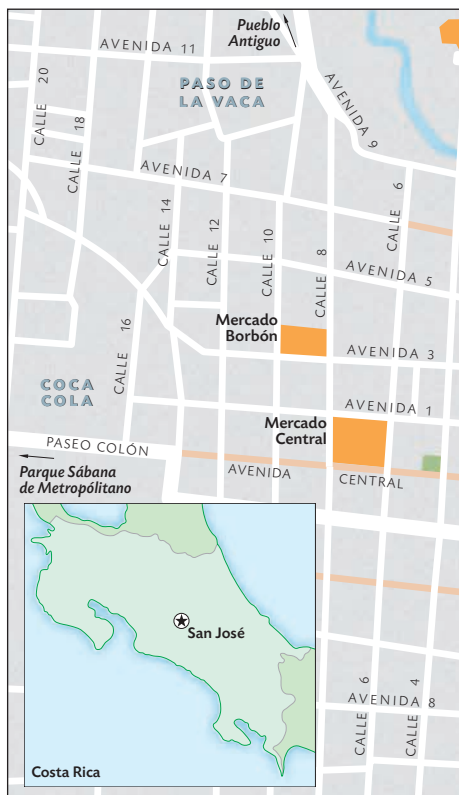
San José is geen typisch koloniale stad. Hij werd pas in 1737 gesticht en kent weinig koloniale monumenten. Het belangrijkste winkelgebied doet Amerikaans aan, met felle neonreclames, fastfoodrestaurants en nachtclubs. De stad, die verdeeld is in wijken of *barrios*, heeft echter nog altijd een dorps sfeer. In veel opzichten blijft San José ook een arbeidersstad, waar het sociale leven zich afspeelt rond de *pulperia* of buurtwinkel.

KOFFIECULTUUR

De eerste eeuw van zijn bestaan was San José niet meer dan een dorp met eenvoudige lemen huisjes. Maar zijn ligging midden in het hart van de vruchtbare vallei was ideaal en in de jaren 20 van de 19e eeuw was de stad even groot als de toenmalige hoofdstad Cartago. Na een korte burgeroorlog in 1823 werd San José de nieuwe hoofdstad. De koffieplantages op de omliggende hellingen maakten van San José een welvarende plaats. Parken, pleinen en statige gebouwen werden aangelegd en de koffiebaronnen of *cafeteleros* lieten zich bij de bouw en inrichting van hun huizen inspireren door de Franse stijlen uit New Orleans en Port-au-Prince (Haïti).

Na de Tweede Wereldoorlog breidde de stad zich in snel tempo uit en bleek de infrastructuur nauwelijks berekend op nieuwe demografische en economische ontwikkelingen. Buiten het toeristische centrum treft u

een chaos van lelijke moderne gebouwen aan tussen open riolen en opgebroken wegen. In de overvolle straten struikel je over marktkraampjes en straatverkopers die van alles aan de man proberen te brengen, van ondergoed tot sieraden. Voetgangers moeten de strijd aanbinden met een stroom toeterende bussen, vrachtauto's, motors en taxi's die de nodige uitlaatgassen verspreiden. De vriendelijke en efficiënte toeristenpolitie bewaakt het stadscentrum, maar diefstal komt nog steeds veel voor en soms vinden straatroven plaats. Toeristen wordt aangeraden om waardevolle spullen in het hotel achter te laten.

Reisgids COSTA RICA

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Costa Rica, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder vogels spotten, een indianenreservaat bezoeken, koken op Costa Ricaanse wijze en zeeschildpadden helpen redden.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN, AUTO- EN BOOTTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes. Bijvoorbeeld een wandeling door de barrios Otoyá en Amón, een autorit door de Oroqui-vallei, een wandeling naar de top van de Rincón en een 4WD-route van Sámara naar Malpaís.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals de route van de Heiligen, Cerro Chirripó, Isla del Coco en het Refugio Nacional de Vida Silvestre Barra del Colorado.

NIET MISSEN, bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 514

9 789043 942737